

Den åttonde dagen

En varm humoristisk film om utanförskap och vår rädsla för det annorlunda. Den är även en hyllning till naturen och vår delaktighet däri.

Åldersrekommendation:
högstadiet / gymnasiet

En filmhandledning av
LOUISE LAGERSTRÖM

Den åttonde dagen är en hyllning till de små underverken i livet. Den visar vad som händer när två diametralt olika människor korsar varandras vägar. Den är också en hyllning till en humanistisk filosofi, ett försök att få oss att stanna upp ett tag och värdera våra liv. Den behandlar frågan om vår rädsla för utanförskap. *Den åttonde dagen* är en uppmaning att återuppta kontakten med vårt ursprung och naturen.

Handling

Filmen inleds med en annorlunda version av skapelseberättelsen. Ingen av oss visste väl att på den tredje dagen skapade Gud grammofonskivan?

Denna sympatiska nytolkning presenteras av George, en ung man med Downs syndrom, dvs mongoloism. Han bor på ett vårdhem. När de andra får åka hem över helgen till sina respektive familjer, blir George ensam kvar. Ingen hämtar honom. Ledsen och frustrerad bestämmer han sig för att rymma. Med sig som sällskap tar han hemmets hund.

Harry, en stressad säljguru med familjeproblem, är ute och kör bil i ett nattligt ösregn. Han överväger att göra slut på sitt liv, släpper ratten och blundar. Pang! Harry inser att han kört på något. Det visar sig vara Georges hund.

Harry tar med sig den upprörde George i bilen. Efter ett fåfängt försök att bli av med honom genom att överlämna honom till polisen inser han att George utsett honom till sin nya kompis. Motvilligt förbarmar sig Harry över pojken. Han låter honom

Både Georges och Harry är till en början lika envisa men når till sist fram till varandra i en ömsesidig vänskap. I rollerna Pascal Duquenne & Daniel Auteuil.

övernatta hos sig och bestämmer sig för att hjälpa honom hitta sin mor. Att hon är död är något George förträngt. För honom konkretiseras hon högst påtagligt i hans dagdrömmar.

Filmen utvecklas till en slags "roadmovie" inte bara till det yttre. Den skildrar också den omtumlande emotionella resa som Harry gör. George med sitt direkta sätt förmår den hämmade affärsmannen att skratta och återupptäcka vad livet handlar om, men hans spontana infall sätter Harrys tålmod på stora prov mer än en gång. Ändå är han den förste att trösta och försvara George då denne hamnar i prekära situationer. Det gäller allt från anarkistiska shoppingturer till attacker på det täcka könet. Men George finns också där för Harry. När han gör ett misslyckat försök att närma sig sin familj är det George som griper in och lugnar situationen. Tack vare honom får Harrys dotter ett födelsedagsfyrvarkeri som blir den förlösande gesten som gör att Harry och hans familj kan försonas.

George upplever sig efter det som överflödigt. Inte ens hans syster vill veta av honom. Insikten om att han är annorlunda i kombination med saknaden av modern driver honom att till sist ta sitt liv.

Avslutningsvis hör vi Harry recite-

ra sin version av skapelsen, påtagligt genomsyrad av Georges ande. Visserligen vilade Gud på den sjunde dagen. Men först efter att ha skapat George på den åttonde, var världen perfekt.

Vanlig-annorlunda

Det centrala i filmen är mötet mellan George och Harry som blir till en kollision mellan två världar där George står för det främmande, onormala. Enligt honom skapade Gud faktiskt inte världen riktigt i den ordning som vi lärt oss.

George inleder filmen med att berätta att först fanns ingenting förutom musik. Sedan skapade Gud solen, jorden, havet, djuren och människorna. Men han skapade också teven och gräset som skriker när man klipper det. Därför måste man klappa det lite grand efteråt.

Gud skapade människorna på den sjätte dagen i många kulörer. Inte bara vita, svarta, röda och gula, utan också blåa och gröna.

George är medveten om att han är annorlunda. Jag tror att jag föddes i Mongoliet, säger George, vilket naturligtvis ter sig logiskt för honom eftersom han är mongoloid. George och hans mongoloida kamrater upplever sig själva som ett främmande folk. De är stolta över vilka de är,

men också lite ledsna över att inte riktigt accepteras av sin omgivning.

Regissören ger oss en varm och respektfull bild av George och hans fränder. I en vacker scen ser vi Nathalie, Georges flickvän, dansa likt en älva. Bilderna ackompanjeras av skön klassisk musik. I en slags drömsekvenser ser vi George som mongolisk krigsherre. Plötsligt ser vi honom som en stolt och vacker man. ★ *Fundera kring valet att skildra de mongoloida på detta sätt. Den positiva bild som förmedlas gör att vi känner en stor tolerans för de här människorna. Men hur är det i verkligheten? Är det lättare att känna sympati när det gäller en film än om vi konfronteras med människor som är oss främmande i verkliga livet? Vad kan det bero på?*

Georges motpol i filmen är Harry; en enligt våra normer normal, vanlig människa.

Han lever fångad i vårt samhälles ekorrhjul, där arbetet är det enda som räknas. Han har så gott som helt upphört att fundera över livets andra värden. Det finns det nämligen inte tid för. Han lever ett liv som bokstavligen styrs av klockan. Den tid han inte spenderar i bilköer eller på kontoret tillbringar han ensam i ett kliniskt ultramodernt hus.

Den övergivna barnkammaren är den enda påminnelsen om det liv han hade innan hans fru tog de två barnen och lämnade honom.

Han predikar framgångens lov och undervisar andra kostymklädda män i att sälja genom att le, titta människor i ögonen och visa självförtroende och entusiasm utan att själv vara förmögen till detta.

Hans recept är – Ta efter andra! Två likasinnade får lättare kontakt än två olika. Endast det som är annorlunda chockar.

Civilisation eller natur

Civilisationskritik är utmärkande för vår tid. Vi känner ett behov av att söka vårt ursprung och förstå meningen med livet. I en tid när vi krupit in bakom murar av teknik och avskilt oss både från det som gör oss till människor och från den natur som omger oss, framstår nu det oförställda som ett ideal.

När George säger att om man rör vid ett träd blir man ett träd eller om man blundar blir man en myra, så tilltalar det oss. Storstaden beskrivs som ett överciviliserat samhälle medan den bortglömda naturen ter sig som ett paradiset.

I naturen kastar vi av oss våra

konventioner. Vi står skapelsen nära och bejakar barnet inom oss. När vi möter George befinner han sig i en naturlig miljö. Det är ljus, varmt och harmoniskt. Han lever i kontakt med djur, natur, jord och vatten. Harry däremot lever i en steril pole-rad miljö.

När vi möter Harry ändras färgerna till murrigt blått och grått. Han presenteras sittande, omsluten av ett flygplans stålkonstruktion. Hans hem liksom hans kontor består av glas och stål. Vi ser inga personliga ägodelar, inga blommor. Kontakten med omvärlden sker opersonligt genom mobiltelefon och telefonsvarare.

★ *Samtala kring hur personerna etableras. Fundera hur deras respektive världar beskrivs i ord, bild och handling. Vilka är motsatsförhållandena? Vad uppfattar vi som positivt respektive negativt?*

Ordning - Kaos

George är minst sagt annorlunda. Både till det yttre och inre.

Han står i direkt kontakt med sina känslor, hos honom finns inget filter som hindrar honom från att uttrycka det han instinktivt känner. Han visar sorg, ilska och glädje med samma spontanitet. Det är vi i vårt samhälle inte vana vid. I scenen på restaurangen möter han en flicka som han tycker om. När hans känslor inte blir besvarade slänger han sig förkrossad på golvet och skriker att han älskar henne. George gör saker som vi tycker är pinsamma.

Han finner det självklart att fråga ett biträde i en skoaffär om de ska gifta sig. Han gör vad han vill göra och det är för honom själv det enda rätta.

George och hans vänner från institutionen rymmer och hamnar på en bilutställning. I en scen försöker de genom att härma "våra" gester och artighetsfraser ordna en bil. När de inser att de inte kommer någon vart med artighet tar de sonika en bil och kör iväg.

Vi påminns om det löjliga i vissa av samhällets påhittade konventioner. Vilka är galna och vilka är det inte?

Barn eller helig dåre?

Man brukar säga att från dårar och barn får man höra sanningen.

Myten om den helige dåren är ett gammalt begrepp. Även på film, i exempelvis *Rain man* och *Forrest Gump*, får den så kallade dåren stå som sanningssägare i existensiella och moraliska frågor. George betraktas som väldigt udda, kanske t o m

galen av en del. Ändå är det han som lär oss något om livet. Tack vare honom får Harry ett nytt liv och ett nytt perspektiv på tillvaron. Allting omvärderas.

George förkroppsligar det o-skuldsfulla och oförställda och ser igenom förljugenheten i vår samtid. Han skrattar inte åt intellektuella, upplagda skämt utan åt direkta som när Harry ramlar på ändan. George förstår inte hur något kan vara en sak, men egentligen betyda något annat.

Hans värld och perspektiv står i kontrast till den hycklande vuxen-världen. Därför är det med barn han får den enda riktigt ärliga kontakten. Barn har, liksom George, inte lärt sig att vara rädda för det annorlunda. ★ *Hur blir han bemött av omgivningen? Känner vi igen oss i reaktionerna? Blir han överhuvudtaget väl bemött? Är det skillnad på de vuxnas bemötande i jämförelse med barnens? Diskutera kring vår rädsla för det som är annorlunda till det yttre eller inre. Är det kanske något vi lär in.*

George-En Messiasgestalt?

Genom att George redan i inledningens beskriver skapelsen enligt honom själv anslås ett religiöst tema.

Kanske kan vi se honom som en budbärare från en bättre värld, en slags messiasgestalt som under en kort tid lever bland oss, genomlider ett martyrium, försöker få människor att komma till insikt och sedan lämnar dem.

George har direktkontakt med himlen via sin döda mamma. Hon säger honom att han är annorlunda, en ängel.

George går på vattnet och flyger. När filmen närmar sig slutet går han på diskotek och i högtalarna sjunger Phil Collins "Jesus he knows me and he knows I'm right". George står som en förbindelse mellan himlen och jorden.

Likt Jesus offras han i slutet. Men trots att George dör så är det ändå en slags lyckokänsla som är den bestående efter filmen. George räddar livet på Harry. Den gamle Harry är borta och kanske tar Georges själ plats i Harrys kropp.

George älskar choklad men är dödligt allergisk. När han bestämmer sig för att dö gör han det sålunda genom att lustfullt proppa sig full av praliner. Han befinner sig i ett euforiskt tillstånd när han hoppar från taket. Vi ser en leende George sväva mot marken. Snart skall han träffa sin mor.

★ *Fundera kring hur regissören genom sitt sätt att skildra George och genom användandet av musik, har gjort ett till synes tragiskt slut till ett lyckligt.*

Trygghet - Ensamhet

Harrys barn bor hos sin mor i en gammal vit trävilla, "Måsen".

Den ligger idylliskt vid havet och i dess närhet ligger nöjesfältet "Paradiset". Huset står för trygghet och stabilitet.

Mormodern som ofta finns till hands står för generationernas sammanhållning och med henne betonas kvinnan och moderns betydelse.

Julie arbetar inte utan ägnar all sin tid åt barnen. Hon har hoppat av framgångsspiralen och satsar på familjegemenskapen.

Gemensamt för Harry och George är att de bägge längtar efter de sina.

För George är tryggheten hans mor, trots att hon är död. Hon finns ändå ständigt vid hans sida, i hans fantasivärld. *Mama, tu es, la plus belle du monde...* (Mamma, du är den vackraste i världen) sjunger smörsångaren.

★ *Hur ser det ut inne i huset hos Julie och barnen? Diskutera färger, hur huset är inrett och stämningen där? Vad händer när Harry försöker ta sig in? Fundera över vad Georges spelar för roll i sammanhanget. Diskutera gärna med utgång från filmen vad trygghet i livet egentligen är.*

Vänskapen

När Harry och Georges möts verkar de inte ha en enda gemensam nämnare. George är en clownaktig ängel som lever här och nu och har tillgång till flera "världar".

Harry har bara en verklighet. Han har lyckats anpassa sig så väl till en idealbild att han tappat bort sig själv på vägen. Georges känsloutbrott skrämmer till en början Harry. Men Georges ger så mycket av sig själv att Harry till sist måste kapitulera inför den flod av känslor som väller upp både inom honom och från Georges. Han inser att han faktiskt kan bry sig om någon förbehållslöst.

I början tar Harry hand om George. Men förhållandet ändras under filmens gång.

★ *Harry kommer i slutet att bitta tillbaka till barnet inom sig. Han*

känner sig fri att le åt en nyckelpiga mitt under ett sammanträde. Han lär sig vila en stund, gråta, klappa gräs och smeka träd, men vägen dit är inte given. Är det en realistisk utveckling?

Dröm - verklighet

Filmen är linjärt berättad, dvs att händelserna sker kronologiskt. Däremot är den full av drömlika inslag som jämte vår "värld" visar Georges egna.

Där sjunger den mexicanske Luis Mariano smäktande slaggers. Där samtalar han med sin mor. Hon uppmuntrar och stödjer honom. I den världen kan allt hända. Möss brister ut i sång, George kan flyga och byxor kan dansa. Där säger mamman - George du är den snällaste i världen, men du måste försöka leva i verkligheten.

★ *Fundera kring hur dessa scener bryter illusionen i filmen, eller gör de kanske inte det? Känns de relevanta eller fäniga. Ökar de vår förståelse för Georges "inre liv" eftersom filmen skildrar världen sedd ur hans perspektiv?*

Syns det någon gång i filmen att Harry också har tillgång till en annan verklighet?

Musiken

Musiken har en betydande roll i *Den åttonde dagen*. Den skapades ju enligt George innan någonting annat, t o m innan människan. Där finns specialskriven stråkmusik som är ett återkommande tema. Men det förekommer även klassisk (Mozart), mongolisk och cirkusmusik. Men allra viktigast för handlingen är Luis Marianos återkommande sågnummer.

★ *Fundera över vad musiken förmedlar och vad den skapar för stämning. Är musiken ibland överdrivet känslösam? Finns det ett "behov" av*

sentimentalitet när vi går på bio?

Att tänka på inför biobesöket!

En bra idé är att dela upp klassen i mindre grupper. Varje grupp får ett speciellt område eller tema att inrikta sig på när de ser filmen. Exempelvis kan en grupp få i uppgift att studera musiken, en annan kristemat etc.

Grupperna kan sedan förslagsvis diskutera enskilt. För minnets skull kan man göra stödanteckningar och stödbilder på ett stort ark. På det sättet kan alla elever komma till tals.

Som avslutning kan hela klassen samlas och de olika grupperna kan ge en liten kort redogörelse för vad de kommit fram till. Sedan kan diskussionen fortsätta med hela klassen.

PRODUKTIONSUPPGIFTER:

Manus & regi: Jaco Van Dormael

Foto: Walter Vanden Ende

Scenografi: Hubert Pouille

Kostym: Yan Tax

Klippning: Susanna Rossberg

Originalmusik: Pierre Van Dormael

TEKNISKA UPPGIFTER:

Speltid: 118 min.

Format: 1:1,85.

Ljudsystem: Dolby SRD

Censur: Från 11 år.

Svensk premiär: 17.1.1997

I ROLLERNA:

Harry - Daniel Auteuil

George - Pascal Duquenne

Julie - Miou-Miou

Georges mor - Isabelle Sadoyan

Luis Mariano - Laszlo Harmati

DISTRIBUTION:

Buena Vista International, Box

5631, 114 86 Stockholm

Tel. 08-440 52 00

fax 08-678 07 28